

Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harç ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe ve Plan komisyonları raporları (M. Meclisi : 2/559; C. Senatosu : 2/20)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 681)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 4306

15 . 6 . 1972

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞI

Millet Meclisinin 14 . 6 . 1972 tarihli 105 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harç ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Fikret Turhangül
Millet Meclisi Başkanı Y.

Not : Bu teklif 1 . 9 . 1971 tarihinde Başkanlığa İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 5, 9, 12 14 . 6 . 1972 tarihli 97, 98, 102, 103 ve 105 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 681)

Mali ve İktisadî İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadî İşler
Komisyonu
Esas No. : 2/20
Karar No. : 9

28 . 6 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 14 . 6 . 1972 tarihli 105 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harç ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi 27 . 6 . 1972 günü Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi. Maliye, Gümrük ve Tekel Bakanlarının temsilcilerinin verdikleri izahat dinlendi. Teklifin tümününün müzakeresinde: Bu teklif ile;

a) Bu üç kurumun da dahil bulunduğu âmme menfaatlerine hadim derneklere çeşitli kanun ve kararnamelerle birçok muafiyetler tanınmakta olduğu.

- b) Samil bir muafiyet kabulü ile bu müesseselerin ticarî hüviyetteki işletmeleriyle diğerleri arasında rekabetlerin ve olumsuz tasarrufların hâsıl olacağı kanaatine varıldığı,
c) Anayasanın eşitlik görüşü ile bağdaştırılmadığı,
d) Muafiyetlerin istisna halinde kalması genel kaidesine rağmen, bu teklifle prensip haline getirileceği görüşleriyle; teklifin tümünün ekseriyetle reddi kabul olundu.

Havalesi gereğince Bütçe Plan Komisyonuna tevdi olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulması kararlaştırıldı.

Başkan	Bu raporda sözcü	Kâtip	
Çankırı	Giresun	Konya	Muş
G. Titrek	S. Orhon	M. Varışlı	Muhalefet şerhim eklidir. İ. Bingöl
Amasya	Balıkesir	İzmir	Siirt
M. Zeren	M. Güler	B. Beler	A. Kavak
Konya	İçel	İzmir	Tabii Üye
F. Özlen	L. Bilgen	N. Çağatay	M. S. Gürsoytrak

MUHALEFET ŞERHİ

Halen tammmakta olan muafiyetlerin, çok dağınık halde, çeşitli kanun ve kararnamelerde yer almış olması; müesseselerin yurt çapında gerçekleşmiş çok değerli hizmetleri bulunması; bu çok faydalı gayretlerini artıracak gelir kaynakları temin edilmesi; çalışmalarında formalitelerin bir köstekleme olmaması; müesseselere ait ticarî işletmelerin muafiyet dışında bırakılabilmesi; görüşü ile derli toplu bir hale ifrağ edilebileceği kanaati ile tümünün reddine muhalifim.

Muş
İsa Bingöl

Bütçe ve Plan Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 2/20
Karar No. : 55

6 . 7 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 14 . 6 . 1972 tarihli 105 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harç ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi, Komisyonumuzun 4 Temmuz 1972 tarihli 29 ncu Birleşiminde ilgili Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Tekel Bakanlığı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu. Ayrıca, Komisyonumuzca ittihaz olunan karara uyularak konu ile ilgili bulunan Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu temsilcilerinin de bilgi ve düşünceleri dinlendi.

Teklif, Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun, kendilerine tereddübeden vergi, harç ve resim mükellefiyeti kendi kurumlarına aidolduğu hallerde bütün vergilerle, harçlardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaf tutulmalarını öngörmektedir.

Bilindiği üzere bu dernek ve teşekküller esas itibariyle kamuya yararlı teşekküllerimizdendir.

Yukarda özetle arz edilen hususları ihtiva eden kanun teklifi, her ne kadar Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler Komisyonunca reddedilmiş ve Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı temsilcileri taraflarından da bütçe ve vergi sistem, usul ve hukuku prensiplerine uygunsuzluğu ve haksız rekabete sebebiyet vereceği nedenleriyle tamamen reddedilmesi gerektiği dermeyen olunmuşsa da söz konusu kuruluşların Devlet örgütleri yanında, münhasıran kamu yararı gözetilen çok

önemli, çeşitli millî ve sosyal görevleri ifa etmeleri ve bu görevlerini idame ettirebilmeleri için esash ve devamlı gelir kaynaklarına sahip bulunmaları gerekçesiyle Komisyonumuzca uygun mütalaa edilmiş ve benimsenmiştir.

Bu dernek ve kurumların esas gelir finansman kaynaklarının vatandaşlarımızın ve özellikle kendi üyelerinin giriş ve normal aidatları ile beslenmesi ve geliştirilmesi temenni ve tavsiyeye şayan görülmekle beraber, bu hususta Devletin de özel destek ve himayesinin olumlu olanaklar ve faydalar sağlayacağı kabul ve mütalaa edilmiştir.

Ezümle, ilgili kuruluşların temsileilerinin kendi muhasebeleri kayıtlarına göre komisyonumuza verdikleri bilgilere istinaden bu üç kuruluşa tahmil edilen vergi miktarı her biri için aşağıdaki şekilde beyan ve ifade olunmuştur:

a) Türkiye Kızılay Derneğinden, üç yılın (1968, 1969 ve 1970 yılları) ortalaması nazara alınarak; Kurumlar Vergisi, İşletme Vergisi, Araç ve Plâka Vergisi, bina, emlak, tenvirat tanzifat, oyun kâğıdı Hazine hissesi, olmak üzere toplam olarak yılda ortalama 2 milyon lira vergi alındığı;

b) Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumundan; inşaat vergisi, kıymet artış vergisi gibi bazı vergiler sebebiyle yılda ortalama 100 - 150 bin lira civarında, Gümrük Vergisi olarak en çok 40 - 50 bin lira civarında vergi alındığı;

c) Türk Hava Kurumundan; 1971 yılı misal alınarak, Gümrük Vergisinden 1 milyon 395 bin 568 lira, akaryakıt dolayısıyla 654 bin lira, Emlak Vergisi olarak da 200 bin lira olmak üzere cem'an 2 milyon 249 bin lira vergi alınacağı;

Anlaşılmıştır.

Verilen bu rakamlar dikkate alındığı takdirde teklifin kanunlaşması ile söz konusu kuruluşlara cem'an 4,5 milyon liralık bir menfaat ve gelir sağlanmasına mukabil, Hazinenin aynı miktarda bir kaybı olacağı beyan ve kabul edilmektedir ki, bu miktarın nihayet, muhtemel marjlar da nazara alınmak suretiyle yılda 5 - 6 milyon lira civarında bulunabileceği teemmül edilmiştir.

Millet Meclisi metni komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sözü geçen kuruluşların bu muafiyetten biran önce faydalanmaları komisyonumuzca zarurî görüldüğünden teklifin Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Uşak <i>M. F. Atayurt</i>	Başkanvekili Gaziantep S. Tanyeri Toplantıda bulunamadı	Bu teklifte sözcü Trabzon <i>A. Ş. Ağanoglu</i>
Sözcü Afyon K. <i>M. K. Karaağaçoğlu</i> Toplantıda bulunamadı	Kâtip Malatya <i>N. Akyurt</i>	Ankara <i>İ. Yetiş</i>
Ankara <i>Y. Köker</i>	Edirne <i>M. N. Ergeneli</i>	Kocaeli L. Tokoğlu Toplantıda bulunamadı
Kütahya <i>İ. E. Erding</i>	Ordu B. S. Baykal Toplantıda bulunamadı	Tabii Üye <i>K. Karavelioğlu</i>
Urfa <i>İ. E. Karakapıcı</i> Toplantıda bulunamadı	Üye Münhal	Üye Münhal

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu; kendilerine tereddübeden vergi, harc ve resim mükellefiyeti kurumlara aidolduğu hallerde, bütün vergilerle, harclardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaftır.

MADDE 2. — Millî Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ihtiyacına karşılık olarak, yurt içi ve yurt dışından temin olunacak akaryakıt ve yağlar için, her yıl Bütçe Kanunu ile uygulanmakta olan bilûmum vergi, resim, harc, hisse, masraf ve zam muafiyeti Türk Hava Kurumu için de aynen uygulanır.

MADDE 3. — Kanunlarla veya imtiyaz sözleşmeleriyle Türkiye Kızılay Derneğine Türk Hava Kurumu ile Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna sağlanan gelirlerden Hazine hissesi veya inhisar Resmi alınmaz.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ücü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ücü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

